

Izhaja:

10. in 25. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankirati.

Rokopisi se ne vračajo. Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmondvrste za vsako pot.

MIR.

Vsakemu svoje!

Velja:

za celo leto 1 goldinar,
po pošti prejeman
1 gld. 24 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom:

Upravništvu „Mira“
v Celovcu.

Leto VIII.

V Celovcu 10. avgusta 1889.

Štev. 15.

Národno gospodarstvo pri Slovincih.

Vsi razumni rodoljubi so o tem preverjeni, da bi nam Slovincem národne in politične pravice le malo ali nič ne koristile, dokler tudi v gospodarskem oziru ne stojimo na lastnih nogah. Ako bi imeli tuje ves denar, vsa večja podjetja in vse denarne zavode v svojih rokah, potem smo Slovenci na lastni zemlji njih tlačani; kajti pri njih bi morali zaslužka iskati, oni bi nam kruh rezali in to ne predebelih kosov. Krušni gospod je pa tudi politični gospod, to vidimo v tistih mnogoštevilnih krajih po Slovenskem, kjer so naši politični nasprotniki ustanovili fužine, tovarne ali rudokope. Ne samo da so delavci takih podjetij popolnoma odvisni od svoje gospóde; nje moč in upliv razteguje se tudi na sosedne posestnike, ki najdejo pri tovarni ali fužini vendar še večkrat kak postranski zaslužek, v zahvalo pa postanejo národno mlačni ali pa celó očitni odpadniki. Kaj nam pomaga národna ravnopravnost, ako jo pa po nasprotnikih obdelano ljudstvo po takih krajih samo zametuje in odvraca?! Pri volitvah se posebno očitno kaže, kje je naše ljudstvo gospodarsveno odvisno, in kje neodvisno.

Kdor tedaj slovenskemu rodu boljšo prihodnost želi, mora pred vsem na to misliti, da se národ gospodarsveno osvobodi in na lastne noge postavi. Štajerski rodoljubi so to prvi uvideli in začeli ustanovljati posojilnice. S tistimi se to doseže, da jame Slovenec s svojim denarjem sam gospodariti. Dokler je namreč svoj denar pri tujih zavodih nakladal in pri tujcih posojil iskal, bil je od njihove milosti odvisen. Čeravno so imeli taki zavodi dosti slovenskega denarja v svoji blagajnici, vendar so ga Slovincu le dali, ako so hoteli in pod katerimi pogoji so hoteli. Moral se jim je politično pokornega skazovati, ja, po novejšem sklepu štajerskih hranilnic še svojega imena ne sme po slovensko pisati, ako hoče posojilo dobiti. V službo so taki zavodi jemali le tuje, in dobiček so obračali za svoje namene, le redko je kaka kapljica padla na slovensko njivo. S posojilnicami pa postanejo Slovenci sami gospodarji svojega denarja, v sili jim ni treba pri nasprotnikih pomoči iskati, posejila dobivajo boljši kup, pod boljšimi pogoji, in če se kaj pridobi, lahko se obrne za namene, Slovincem koristne, ali pa pride v rezervni zaklad, t. j. ostane premoženje soseske. Po pravici tedaj pravi poročilo „Zadruga“, da je vsaka posojilnica ná-

rodna trdnjavica. Iz tega poročila posnamemo, da je na Štajerskem 14 posojilnic (Celje, Maribor, Mozirje, Ljutomer, Ormož, Ptuj, Šoštanj, Žaveč, Sevnica, Pišcece, Slatina, Makole, Konjice in Št. Lenart); na Kranjskem 11 (Ljubljana 2, Ljubljanska okolica, Metlika, Postojna, Vrhnika, Podbrezje, Črnomelj, Krško, Logatec, Ribnica); na Primorskem 2 (Gorica, Koper), in na Koroškem 8 (Št. Jakob, Slov. Plajberg, Bekštanj, Dravograd, Djekše, Šmihel, Glinje, Celovec). Vseh je tedaj 35. V te posojilnice je bilo lani vložnega denarja 2.698.601 gld., izposojenih pa imajo 2.943.369 gld., Zadrugnikov so štele 15.297. Vse posojilnice lepo napredujejo in število udov narašča vsako leto.

Štajerski Slovenci pa so z ugzlednim in s sloz-nim svojim delovanjem storili že korak naprej in so si ustanovili lastno hranilnico v Celju. Tista bo lahko že tudi več svote dajala na posestva in v pomoč bo posojilnicam. Tudi v Ljubljani se že dolgo snuje slovenska hranilnica in je tudi že potrjena, pa nikakor ne more priti do delovanja. To je pač žalostno znamenje, ki nam pravi, da bi bilo za tamkajšnje Slovence bolje, ako bi se sporazumeli in rajše v vseh podvzetjih skupno in složno delovali, nego da se ravšajo in kavsajo med seboj ko pes in mačka v nazadek in sramoto celemu našem slovenskemu národu. Upamo pa, da se bo tudi ljubljanska hranilnica vendar enkrat že ustanovila.

Kedar bomo pa enkrat preskrbljeni s posojilnicami in hranilnicami, in bomo tudi že nekaj kapitala v rokah imeli, moramo svoj pogled obrniti še na druge reči. Gledati moramo, da dobimo vpliv pri tovarnah, fužinah, rudokopih itd., da se znebimo tujih nam nasprotnih podjetnikov, ki se bogatijo z rokami slovenskih delavcev, v zahvalo pa jih v politični odvisnosti držijo, našim národnim težnjam pa pri vsaki priliki nasprotujejo. Na tisoče slovenskih delavcev si bo potem oddahnilo, in marsiktera lepa slovenska dolina, ki jo zdaj tuji kapital kakor môra tlači, postala bo svobodna in národna. Skrbeti pa nam je tudi, da se z denarjem polastimo naše zemlje, kar je imajo tuji, nam neprijazni gospodje v rokah. Ali mar ni žalostno, da se kranjski grajščaki proti ljudstvu, med katerim živijo, obnašajo kakor tujei, da ne ljubijo deželnega jezika, in da pri volitvah vselej z našimi nasprotniki potegnejo. Ravno veliki posestniki bi domačo vedo in umetnost, domače slovstvo najložej podpirali; oni bi bili rojeni voditelji národa, — ako bi bili naše krvi in našega mišljenja. Glejmo tedaj, da ne samo kočje, ampak tudi graščine postanejo s časom slovenske!

na srce, da denarje vlagajo rajši pri „Južno-Štajerski hranilnici v Celju“, mesto da jih imajo in vlagajo n. p. pri nemški Mariborski, Celjski ali pri Celovski hranilnici. Saj je obče znano, kako mislijo in govorijo voditelji vseh nemških denarnih zavodov o Slovencih in o veri sploh, kar se kaže najbolje takrat, kedar se določujejo darila, ki se navadno dajejo v nam nasprotno namene in se na cerkvene potrebsčine nikdar ozira ne jemlje, če tudi imajo ti nemški mogotci v primeri največ cerkvenega premoženja na razpolaganje. Če se bode iz Koroškega denar vlagal pri „Južno-Štajerski hranilnici v Celju“ in tudi brez tega, dobivali bodo Korošci posojila na zemljišča in na drugo zastavo pod istimi in morebiti še menj strogimi pogoji, kakor pri nemških hranilnicah. Po tem takem prišli bodo denarji, ki iz Koroškega kot hranilne vloge cerkvá in drugih vlagateljev dohajajo, kot posojila na Koroško nazaj. Kdor tedaj stvar kot vesten Slovenec pretresuje, mora reči: Denarji, ki ležijo od nas v nemških hranilnicah, naj se vzdignejo in od sedaj nalagajo v „Južno-Štajerski hranilnici“ v Celju! Svoji k svojim!

Iz Vranskega. (Južno-štajerska hranilnica.) Blagi koroški Slovenci, mnogo žaljeni rodni naši bratje izvedeli so po raznih časnikih vesele vesti o zaporednih zmagovitih dogodkih na Slovenskem Štajerji. Veselili so se teh zmag takó, kakor se radujemo mi nad vsakim vrlim korakom in nad vsakim, še tako pičlim uspehom dragih naših sosedov v Korotanu, ki že ni več tako tužen, nego je bil! Razlogov nam je v obilici, radovati se vsakega uspeha, vsaj je znano, koliko navora, boja in previdnosti je treba za vsako drobtinico, ki si jo imamo pridobiti. Izmed vseh uspehov, ktere bilježimo slovenski Štajerci v svojo zgodovinsko knjižico, je pa jeden, ki pomenja itak duševno kakor še važnejše gmotno ustajenje naše! To je pridobitev novega slovenskega denarstvenega zavoda: „Južno-štajerske hranilnice“, ktera je svoje poslovanje s sedežem v Celju že pričela! — Lepo in gladko se bere ime tega prekornega zavoda na papirji, ne drži se tega imena ni jedna kaplja ogromne množine znoja, ki je močil čela taistih, kateri so se podali v boj za pridobitev tega zavoda; ime niti ne dokazuje jasno, da so Slovenci bili tisti, ki so pokladali temelj gmotnej koristi našega ljudstva, našega kmeta! Za tem imenom, nedolžnim na sebi, pa se skriva dolga, dolga vrsta silovitih naporov, še več pa premetenih naskokov nasprotno stranke, zastopane na onem mestu, ki je bilo merodajno ob odločilnem trenutku. Mnogo spletek je znanih, še obilneje pa je število neznanih, strankarskih, zvutih poskusov, zatreti misel na denarni zavod. Te skrivne spletke so nekda — uradna tajnost. Naj bodo! saj bi nas, ako jih izvemo, le zopet žalile v nadutosti, kinčajoči štajerske Nemce. — Ker so nemške hranilnice izrekle, da takim prositeljem, ki imajo v zemljiški knjigi le najmanjšo beležko v slovenskem jeziku, ne bodo dale več posojil in so ta razglas prav ošabno dali po vseh svojih časnikih natisniti, vedela je vlada takoj, ktero pot mora hoditi, ko se je prošnja za dovolbo slovenske hranilnice uročila. Slovenec je s tem iskal si pravico in najti jo je moral navzlic ugovoru nemško-liberalne svojati. Delo je trajalo od sep-

tembra meseca 1888 pa do julija meseca 1889 — več nego 10 mesecev — ogromno delo, ktero je vnet za sveto stvar, z nedosežnim trudom, zmagoval rodoljub g. Makso Veršec v Celju v zvezi z g. dr. Dečkom in vstrajno pomočjo g. deželnega glavarja namestnika dr. Radeja in državnega poslanca g. M. Vošnjaka. Zdaj je „Južno-štajerska hranilnica“ otvorjena, dete mnogih skrbij, a dokaz, živ dokaz, to posebno poudarja, da mi Slovenci le s slogo in medsebojnim sporazumljenjem, kakoršnega se tukaj na slovenskem Štajerji veselimo, zamoremo doseči tako znatne uspehe. — Nasprotnikom pa naj bodo pozabljena in s plaščem krščanske ljubezni pokrita vsa rovanja očitna in zakrita; njim niso nič pomogla, nam pa nič škodila; tako je za oba prav!

Savinoljub.

Kaj dela politika.

Naš svitli cesar se podajo na Nemško, kjer bojo obiskali nemškega cesarja. — Sklepi delegacij so potrjeni. Dovoljenih je za skupne potrebe 129 milijonov. — Deželni predsednik v Sleziји je postal ministerski svetovalec dr. Jäger. Pravi, da je rojen Celovečan, v politiki pa vsem narodom pravičen. Bomo videli. — V Gradcu hočejo leta 1890. napraviti deželno razstavo. Naprosili so nadvojvodo Karola Ljudevika, naj bi to reč pod svoje varstvo vzel; država pa je obljubila podporo. Ko so pa v Gradcu sklenili, da na južno Štajersko ne bojo poslali slovenskih vabil, ampak samo nemške, hotel se je Nj. visokost nadvojvoda umakniti, in tudi vlada je hotela odtegniti državno podporo. Tako so bili ljubi Gradčani primorani, sklicati novo sejo in skleniti, da hočejo razpošiljati tudi slovenske tiskovine. Nam Slovencem je v veliko tolažbo, da vsaj še pri cesarski hiši najdemo pravico.

Obnebeje zunanje politike se zmirom bolj mrači. Te dni so listi pravili, da je zveza med Rusom in Francozom že podpisana. Na Laškem so prijeli tri francoske ogleduhe. V Rimu se vse boji, da bojo sv. Oče papež mesto zapustili. Laška vlada je okoli papeževe palače postavila stražnike in ogleduhe, ker se boji, če bi papež res odšli, da pridejo iz tega velike homatije. Drugi listi poročajo, da stoji ruska vojska že v Aziji pod kavkaškimi gorami pripravljena, da vdari na Turka. Tudi se poroča, da Rus po vseh deželah kupuje seno in oves. Na Kreti (otok pod turško oblastjo) je že punt in se zmirom bolj širi. Podpihujejo ga Grki in Angleži. Turški sultan ne ve, kam bi se obrnil. Prigovarjajo mu, naj se oklene Avstrije in Nemčije. Ne vemo pa, ali se smemo na Lahe zanašati, ako pride do vojske. Veliko je namreč Lahov, ki očitno pravijo in ljudstvo v svojem duhu obdelujejo, da nočejo Avstriji pomagati, ampak Francozom. Zmešnjava bo res velika, in sam Bog ve, kakšen bo konec. — V Sudanu (Afrika) so bili derviši od Angležev in Egipčanov popolnoma tepeni. Zdaj bodo menda en čas mirovali. — Belgija se ravno tako pritožuje, kakor Švica, da Nemčija nalašč ogleduhe tje pošilja, kateri socialiste hujskajo zoper Nemčijo, da bi dobila uzrok, o svojem času te dežele zasesti.

Gospodarske stvari.

Čistite sadno drevje! Mimo ssaženja sadnega drevja je najpoglavitejša in neogibno potrebna delo sadjerejčev, da čisti debela in veje mahu, lišajev in že odmrle lubadi. Lišaj namreč ne jemlje drevesu samo tako potrebnega soka, temveč v njem ter tudi v mahu in v že odmrli lubadi napravljajo mrčesi svoje zalege. Toliko potrebnejše je torej čistiti drevesa teh pritepkov, ki jih le grdiijo. V to rabi različno orodje, posebno pa tako zvane drevesne strgulje. Toda tu je treba posebno paziti, ker se s strguljo lahko rani lubad ali še les, kar pa lahko povzročijo, da se drevo ali popolnoma posuši ali vsaj zboli. Kakor vse, tako je tudi orodje za čiščenje dreves napredovalo. Namesto prej omenjenih strgulj uporabljajo se sedaj vedno bolj ščeti iz jeklene žice (Stahldraht-Obstbaum-Rinden-Bürsten), s kojimi se drevje čisti ne samo čedneje, laže in hitreje, temveč tudi veliko varneje. „Vrt.“

Pravila za kopanje. Nikar se ne koplji, če si razburjen; ravno tako ne, kadar ti hipoma slabo postane ali če se že dlje časa slabega počutiš. Nikar se ne koplji, če si cele noči prečul ali se čez mero trudil, dokler si nekaj ur ne odpočiješ. Ne hodi v vodo, če si obilno jedel in zlasti če si pil vpijančljive pijače. Do kopališča hodi zložno. Sleci se počasi, a potem pojdi takoj v vodo. Skoči z glavo naprej ali pa se vsaj hitro potopi, če prvega nečeš ali ne moreš storiti. Nikar ne ostajaj predolgo v vodi, zlasti če nisi posebno trden. Ko se izkoplješ, si telo odrgni, da se kri bolje pretaka, hitro se obleci in nekoliko sprehodi.

Za pouk in kratek čas.

Koroške pravljice.

Zaklad pod ognjiščem.

1.

Gornik izpod Jepe je šel v Beljak. Na Beljaškem mostu ga ustavi star vojak, prosi miloščine in reče: „Meni ne bi bilo treba ubogajme prositi, ko bi jaz vedel, kje je Jepa in pa kmet Gornik. Sanjalo se mi je namreč, da je pod Jepo pri Gorniku pod ognjiščem zazidan velik zaklad. Pa kdo bo v Beljaku za tistega Gornika vedel?“

Gornik debelo gleda in si misli: „Saj sem tudi jaz siromak!“ Brž dá vojaku nekaj krajcarjev in jo vreže nazaj domov. Hitro razdere ognjišče in najde velik zaklad, cel kup cekinov. Na enkrat je bil bogat. Iz hvaležnosti je dal zidati cerkvico, ki še danes stoji.

2.

Podobna pravljica se pripoveduje v Belanski dolini: Zgornja Belanska dolina je bila nekdaj jezero. Iz njega je izvirala Bela. S časom pa si je voda zmirom niže prevrtala odtok, in tako je jezero odteklo. Blizu tam, kjer se je nekdaj Bela iztekala iz jezera, stoji Tribuševa kmetija. Praded sedanjega Tribuša je bil zmirom v stiskah. Kmetija je borna in še v dolgove je bil zakopan. Noč in dan je premišljeval, kako bi si pomagal. Ker pa vsa pridnost in vsa varčnost ni nič izdala, bil je nazadnje prepričan, da se njemu le na čudno vižo pomagati zamore. S to mislijo je zaspal in s to

mislijo je vstal. Enkrat se mu je sanjalo, naj gre na Belanski most, tam bo našel zaklad. Prvokrat tem sanjam ni verjel. Ko se mu je pa vdrugeč in tretjič spet tako sanjalo, odpravi se na pot do Belanskega mosta, ne da bi komu kaj povedal, kam gre. Ko pride na most, naslonil se je na ograjo, gledal v valove kipeče Bele in premišljeval svoj žalostni stan. V tem pride star vojak čez most in ko vidi kmeta tako žalostnega v vodo gledati, mislil je, da hoče nemara v vodo skočiti. Kmet se mu je zasmilil in začel se je z njim razgovarjati. Tribuš je vojaku vse povedal, kako slabo se mu godi, in tudi to, kaj se mu je sanjalo. „Sanje so prazne pene!“ reče vojak, „saj se je tudi meni sanjalo, naj grem k Tribušu, tam je pod ognjiščem cel pisker zlatov (cekinov). Pa vrag vedi, kje je tisti Tribuš!“

Kmet ni rekel nič na to, in je šel hitro domov. Po noči, ko so ljudje spali, je ognjišče razkopal in našel je res pisker s cekini. Zdaj je vse pohištvo popravil in dolgove je po vrsti vse plačal, pa ne na enkrat, da ne bi ljudje preveč govorili in ugi-bali. Še danes je pri Tribušu bogata kmečka hiša.

Smešničar.

Gospa: „Jaz bi te vzela v službo, če bi vedela, da znaš molčati?“
Dekla: „O ja! Enkrat sem ubila tri sklede, pa nisem svoji gospej ničesar povedala.“

* * *

Zdravnik: „Vaš mož ima vodenico.“
Žena: „Kako je to, saj nikoli ni vode pil.“
Zdravnik: „Saj ravno zato.“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Tovarnar Maks vitez Moro v Vetrinji bil je nedavno odlikovan od presvitlega cesarja s komturnim križcem Fran Josipovega reda. V nedeljo dné 28. julija t. l. mu je ekscelencija gospod deželni predsednik koroški Schmidt-Zabičrow slovesno izročil visoki red ter ga počastil z daljšim nagovorom, v katerem ni pozabil niti nas Slovencev. Proti vsemu pričakovanju zapletel je tudi politična vprašanja v čisto družinsko slavnost in mi si bomo dovolili v prihodnjem listu o njegovih, oziraje se na naše sedanje razmere nikakor ne popolnoma utemeljenih nazorih obširneje spregovoriti. — Tukajšnji liberalno-nemški list se predrzne trditi, da bo le potem mir v deželi, če grejo mil. g. knezoškof naprej, in če „kranjske agitatorje“ (t. j. tiste Kranjce, ki svoje národnosti nočejo zatajiti) pošljejo „po šubu“ na Kranjsko nazaj. Da si upa Dobernik kot katoličan (se ve da le po krstnih bukvah) nasproti svojemu škofu tako govoriti, to je žalostno znamenje, kako je v naših časih vsled hujskanja judovskih listov spodkopano vse spoštovanje do višepostavljenih, ki imajo svojo oblast od Boga. Kar se pa „Kranjcev“ tiče, opomnimo, da o kranjskih „agitatorjih“ tukaj nič ne vemo, nasprotno pa poznamo pač več velikonemških velikašev in hujskašev iz Prusije, Tirolskega, Nemško-Pemskega in drugih nemških dežel, ki bi prej zaslužili, da se iz dežele iztirajo, kajti domači koroški Nemci nam prej niso bili toliko sovražni, dokler

teh tujih ščuvalcev tukaj ni bilo. — Podljubelom delajo nov mirodvor (pokopališče). — Tudi v Kapli pri Dravi se bo stari mirodvor opustil in priredil nov. — V Beljaških latinskih šolah je bilo zadnje šolsko leto 155 Nemcev, in samo 21 Slovencev. Škoda je, da Slovenci tako redko zahajajo v više šole, ker potem dobimo zmirom več takih uradnikov, s katerimi se ne bomo mogli zgovoriti. — Okoli Beljaka so imeli hud vihar, da je drevesa lomil in več streh prekuenil. — Ko so v Habru pri Medgorjah Kordeževo streho krili, je posestnikov brat Matija doli padel in se pobil do smrti. — V Otmanjah so tatovi ulomili v shrambo župnika Bedenika in odnesli blaga za 112 gld. — V Ferndorfu pri Paternjonu sta se dva hlapca zastrupila z usmranim špehom. — V Dhoršah je utonil posestnik Gričahar. — Zoper cigane so prišli ostri ukazi. Prav je! — Toča je pobila okoli Rajbeljna in Bolca. — V pijanosti se je ponesrečil posestnik Nemeč pri Bekštanju. — V Lepi vesi pri Šmihelu so, kakor se nam piše, na predvečer sv. Cirila in Metoda tudi krese žgali in z možnarji streljali. — Toča je potokla Podljubelom, v Svetni vesi in Borovljah. — Na spodnji Krki so imeli hudo sušo. Zdaj bo menda dosti deža. — V ljubelskih pečéh so v brezno zdrknili trije hribolazci. Eden si je zlomil roko, drugi nogo, tretji je tudi ranjen. — Deželni brambovci imajo vaje v Celoveu od 14. avg. do 10. sept. — Na Križni gori se je obesil neki pisac. Ker ga župnik Št. Rupertski po cerkvenih postavah ni mogel pokopati, grozijo „Fr. Stimm“ vsej duhovščini. To je v resnici pravi in edini „Hetzblatt“ na Koroškem! — Pri Dravogradu je zgorela gozdarska hiša planinske rudarske družbe. — Na Ljubelu blizu „nemškega Petra“ je zdrknil v prepad neki usnjak in se močno pobil. — Čast. g. Gregor Stosier, umirovljeni župnik, so obhajali 4. avgusta v Trgu svojo zlato mašo. Na mnogo let! — Na Lokovici pri Pliberci je v škafo vode utonila dveletna deklica. — Izvanredni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Št. Kancijan in okolico, ki se je vršil dne 28. julija pri „Vrapniku“ v Mlinčah, bil je nepričakovano mnogobrojno obiskan. Bilo je ljudstva čez 300 na številu, ktero je s posebnim zanimanjem poslušalo krasne govore gospodov govornikov. Pristopilo je blizo sto novih udov. Po zborovanju pričela se je prosta zabava, pri kateri so se posebno Apaški pevci odlikovali z izbornim petjem slovenskih pesnij. Vrlo dobro predstavljala se je tudi igra: „Ali smem Slovenec biti“, in poučljivi ter navdušeni govori pripomogli so mnogo k veseli in preprijetni zabavi. Natanjčnejši popis tega shoda še pričakujemo in ga bodemo v prihodnjem listu priobčili.

Na Kranjskem. Svitli cesar so cerkvi v Brusnici podarili 200, cerkvi v Šmihelu pri Novem mestu pa 100 gld. — V Škofji Loki so pokopali župnika Šokliča z veliko častjo. Vse za njim žaluje. — V latinskih šolah v Novem mestu je bilo 189 učencev. — V Ljubljanski okolici je toča mnogo škode naredila. — V Metliki je Prosenikov hlapec tako nesrečno z voza padel, da je precej mrtev ostal. — Toča je pobila okoli Kranjske gore in Dovjega. — V Lomu pri Tržiču so se žganja pijani fantje stekli in enega ubili. Nesrečno žganje! — V Tržiču snujejo bralno društvo in Vincencijevo družbo. Vincencijevih družb za podporo siromakov

je med Slovenci še premalo! — V Gozdu pri Križih so dobili dva nova zvona. — V Št. Petru na Notranjskem so dobili nov križev pot. — V Polhovem Gradcu so ustanovili požarno brambo. — Kočevar Wiederwohl je volil kranjskemu muzeju 2000, za študentovske ustanove pa 4000 gld. — Jutri 11. avg. se bo v Vel. Laščah obhajala slavnost slovenskega pisatelja Levstika. — Stekel pes je ogrizel v Kranjski gori štiri ljudi in več živine. — V Zagorju so delavci ustavili delo in tirjajo boljšo plačo. Štvar še ni poravnana. — Prelepa knjižica je za otroke „Zgodbe sv. pisma“, ki so jo spisali č. g. dekan Škühala v Ljutomeru. Knjižica ima mnogo lepih podob. Dobi se vezana za 26 kr. v katoliški bukvarni v Ljubljani. — Jurčičevih zbranih spisov je izišel 8. zvezek v krasni obliki. — Dne 5. avg. odšel je romarski vlak iz Ljubljane v Marijino Celje. — V Šmartnem pri Litiji je bila huda ploha in povodenj, da je stalo 26 hiš pod vodo. Most je odneslo, vse polje je bilo preplavljeno. — V Ratečah na Gorenjskem je strela vdarila v cerkev, požkodovala zvonik, razbila orglje in tudi cerkveni zid okraspala. — Družba sv. Cirila in Metoda je imela svoj občni zbor na Bledu dne 8. avgusta. — V Goričah na Notranjskem je pogorelo 17 pohištev z vsim blagom. Revščina je velika. — Povodenj so imeli v Cirknici in Planini. Škoda je velika. — Strašen naliv je bil ob Savi nad Litijo. — Zlato mašo so 4. avg. darovali č. g. Skubic, dekan v Ribnici.

Na Štajerskem. Imenitno je to, da so štajerski rodoljubi v Celju ustanovili slovensko hranilnico. Zdaj ne bo več treba denarja pri Nemcih nalagati. Kdaj bomo mi Korošci tako srečni? — Mariborska gimnazija (latinska šola) je štela 146 Slovencev, 113 Nemcev. Iz slovenskih paralelk menda spet ne bo nič! — V Jableniku pri Cirkovcah je pogorelo 20 pohištev. Škode je 80.000 gld. — Zlato mašo so peli č. g. Jur Tutek, častni korar in dekan pri sv. Lenartu. — V Celjskih latinskih šolah je bilo 171 Slovencev in 122 Nemcev (?). — V Središču je pri kopianju utonil neki hlapec, ki ni znal plavati. — Z lestve padel in ubil se je posestnik Kamenik pri Slov. Gradcu. — V hlev treščilo je pri Binderju v Novem Klostru. Ubilo je dve kravi in omamilo hčero, ki je ravno molzla. — V Dravi pri Marenbergu je utonil neki čevljar. — V Tepini pri Konjicah je utonila štiriletna deklica. — Pri občinskih volitvah 2. razreda v Celjski okolici so Slovenci zmagali. Zdaj imajo občinski zastop v svojih rokah. Celjski Slovenci dobro napredujejo! — V Celji se je nastanil nov odvetnik dr. Josip Vrečko. — Pri volitvi v Slovence-Bistriški okrajni zastop so zmagali Slovenci. — Raz strehe je padel in se ubil zidar Juršek na Ptujskem gradu. — V Trbovljah je 1400 delavcev ustavilo delo. Nekaj razgrajalcev so zaprli. Neki zdaj spet delajo. Tudi v Hrastniku so napravili tak štrajk. — V spodnji savinjski dolini so imeli hudo nevihto, točo, povodenj. Na več krajih je strela užgala. Pogorel je gradič Gorečka. — Gosp. M. Vošnjak je podaril dijaški kuhinji v Mariboru 300 gld.

Na Primorskem. Okrajni glavar Schaffenhauer je bil prestavljen iz Tolmina v Koper. — Toča je pobila okoli Vodnjana v Istri. — Tržaška škofija je dobila pred kratkim pet novomašnikov.

— Slovenska dekliška šola v Gorici je imela 105 učenk. — V nemški ljudski šoli za dečke v Trstu je bilo lani 212 Slovencev, dokaz, kako potrebna bi tam bila slovenska ljudska šola! — V Gorici se je slovesno blagoslovila zastava bralnega društva. Vse je bilo lepo in mirno.

Po drugih deželah. Mesto Paks na Ogerskem je skoro celo pogorelo. Revščina je velika. — Strašen požar je pokončal mesto Lutov na Kitajskem. Zgorelo je 1200 ljudi, 400 je pa pokopanih pod razvalinami. Vseh hiš je pogorelo 8700. V tistem kraju razsaja tudi lakota in grozne bolezni. — V Avstraliji so našli okamnelega človeka v mrameljnati skali. — Tistega Madjara Farkaša, ki je v loteriji zadel 480.000 gld., so zaprli, ker se je zvedelo, da je bila pri tem velika goljufija. Zaprli so še več sokrivcev. Vsega denarja pa še niso nazaj dobili. — V Arabiji se je prikazala kuga. — Spet novo puško si je izmislil neki lajtenant v Belgiji. Tehta le polčetrto kilo in vstrelji 40 krat v minuti. — Škof v Sapljetu (Dalmacija) je postal kanonik Nakič. — Na Ogerskem so imeli letos slabo letino, ker je bila prehuda suša. Nemara da bo žitna cena nekoliko poskočila. — Na svetu govori se dandanes 3064 jezikov. Število moških je skoro jednako onemu ženskih. Povprečna starost znaša 33 let. Jeden četrť vsega prebivalstva svetu umrje pred dopolnjenim 17. letom. Izmed 1000 oseb doživi le jedna dobo 100 let in le šest dobo 65 let. Na zemlji prebiva sedaj nekaj nad jedno milijardo ljudij. Od teh jih umre vsako leto 35.214.200, vsak dan 96.480, vsako uro 4020, vsako minuto 67 in vsako sekundo jeden. Narodi se pa vsako leto 36.792.000, vsak dan 100.800, vsako uro 4200 in vsako minuto 70 otrok. Ljudje v zakonu žive dlje nego samci, zmerni in marljivi dlje nego nemarni in lenuhi, člani omikanih narodov dlje nego člani neotesancev. Veliki ljudje tudi navadno doživje višjo starost nego osebe majhne postave. Kar se tiče dolgotosti živjenja, imajo ženske pod 50. letom v obče ugodnejše stanje nego moški, a po tej dobi je razmerje naopak. Število zakonskih stoji proti številu samcev kakor 75 : 1003. Spomladi rojeni otroci so trdnejši in močnejše postave nego rojenci drugih letnih časov. Rojstvo in smrt imamo večkrat po noči nego po dnevi. — Dne 16. p. m. obesili so v Belvideru v Severnej Ameriki nekega Madjara, ker je zavrtno umoril svojega tovariša in rojaka, da bi mu bil pobral 100 zasluženih in prihranjenih dolarjev.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Zlato mašo sta obhajala dne 4. t. m. čč. gg.: Černie Janez, župnik v Glodnici, v samostanski cerkvi pri Elizabetinkah v Celovcu, in Stossier Gr., fajmošter v pokoju, v farnej cerkvi v Trgu.

Faro Žihpolje je dobil dosedanji provizor g. Robas Ignacij.

Dne 1. avgusta sta bila vmeščena čč. gg.: Sirnink Jan., kanonik v Velikoveu, na faro Dvor, in Matevžič Val., provizor v Dvecerkvi, na faro Vetrinje.

Loterijske srečke od 10. avgusta.

Gradec	28	83	81	7	35
Dunaj	89	71	62	49	24

Naznanilo.

Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku bo imela 18. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne v svoji uradnici pri g. Šercarju svoj **izvanredni občni zbor**. Povabljeni so vsi odborniki kakor tudi zadružniki.

V Šmihelu, 1. avgusta 1889.

Odbor.

Oglasila.

Učenec sprejme se pod prav cenimi pogoji na stanovanje in hrano. Več se izve v hiši: Buchengasse št. 1. v Celovcu.

Gostilnico in hišo z grunтом vred, v kateri je tudi lepa mesnica in se prodaja tobak, ob glavni cesti ležeča, se dá pod ugodnimi pogoji v najem. Natanjéneje poizve se pri upravníštvu „Mira“ v Celovcu.

Kmetija na prodaj. Hiša nova. Hlev 6 oralov njiv, nad 2 orala travnika, nad 2 orala pašnika, vse skupaj ležeče. Posebej 12 oralov gojzda. Tudi veliko sadja. Se prodá za 1900 gld. Prodá se tudi letošnji pridelek. Več pove posestnik Juri Vakovnik p. d. Seršenec v Št. Lorenecu, pošta Ruda pri Pliberci.

Posestvo na Št. Janški gori v Dješki fari, po domače pri Colnarji, se prodá. Ima 33 birnov posetje, 3 travnike, za 12 goved paše in lepi les. Cena s pohíštvom vred 2800 gld. Več se izve pri posestniku Valentinu Lobniku, ali pa pri Pavletu v Velikoveu.

Glasovir, jako dobro ohranjen, z lepim glasom, prodá se za 80 gld. Natančnejše se izve pri Valent. Sorgo na Radešah (p. Ebenthal).

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu,

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom,

Sparr- und Vorkaufverein in Klagenfurt

registrierte Genossenschaft mit unbeschränkter Haftung, začelo je svoje poslovanje ter uraduje v advokatskurni pisarni g. dr. J. Šegule, Pernhartove ulice št. 6. „na zlatih stengah“, vsak četrtek od 1. do 3. ure popoldne.

Hranilne vloge obrestujejo se po $4\frac{1}{2}\%$ na leto. Posojila dajejo se na zemljišča po $5\frac{1}{2}\%$, na osobni kredit po 6% na leto.

Vstopnina iznaša 2 gld. za vsakega zadružnika.

Hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravbergu posluje vsaki petek od 1. do 6. ure popoldne v hiši g. Rabiča. Za uloge daje $4\frac{1}{2}\%$, od posojil jemlje $5\frac{1}{2}\%$ obrestij. Posojilo dobi le zadružnik (ki je uplačal delež za 10 gld.). Vsak zavedni Slovenec na spodnjem Koroškem naj bi podpiral ta narodni zavod!

Odbor.

Dva ali tri študente

vzame v hrano in stanovanje **Filip Haderlap**,
urednik „Mira“, Villacher Ring št. 9.

Gospodu G. PICCOLI-JU, lekarnarju v Ljubljani.

Vinice na Dolenskem, dné
12. jan. 1889.
Blagovolite mi poslati dvanajst
staklenic Vase **esence za
želodec**.
Pohvalno omenjam, da je bila
raba lani poslanih 36 staklenic iz-
vstna. Bolniki raznih vrst so už-
vali esenco z najboljšim uspehom.
Neka bolnica je bila že za smrt
bolna, vsi so mislili, da mora v
malo urah umreti; toda komaj je
zažila nekoliko kapljic esence, je
že okrevala in čez nekoliko ur po-
pohnoma ozdravela — med tem, da
je bila poprej več dni že skoraj na
smrti postelji. Esenca se tedaj
zaradi njenega izvirnega vpliva
sama najbolje priporoča.
Z odličnim spoštovanjem

Jurij König, župnik.

Zahvala in prošnja.

Podpisani se uljudno zahvaljuje vsem svojim
dosedanjim kupovalcem iz mesta in dežele, ki so
ga v prejšnji prodajalnici v šolskih ulicah počastili
z naročili ter prosi, da bi mu isti tudi v prihodnje
blagovolili zvesti ostati.

Ob jednem naznanja slavnemu občinstvu, da
se je sedaj preselil v svojo lastno hišo v

stolne ulice (Domgasse) št. 12

ter uljudno prosi, da ga tudi v sedanji novi pro-
dajalnici počastiti blagovoli z prav obilnimi naročili.
— Kakor to sedaj, trdil se bode tudi v prihod-
nje, da vsakemu svojih kupovalcev najbolje postreže.
Imel bode na razpolaganje vedno sveže in dobre
droži (medenec), kakor bode tudi postregel le z
dobrim kruhom in lepimi žemljami.

Za obila naročila se uljudno priporoča

Jakob Križaj,
pekovski mojster.

S premijami odlikovan. 1873—1881.

Josip Deiller,

tovarna za cerkveno blago in paramente,
Dunaj, VII. Zieglergasse št. 27.

Zastopnik

Franc Brückner.

Na trdno naročbo se najvestneje izdeljujejo
vsake vrste paramenti, kakor

kazale, pluviale, dalmatike, baldahini
bandera itd. in tudi

celi ornati.

Lastnik in izdajatelj Gregor Einspieler, župnik v Podklostru. — Odgovorni urednik Filip Haderlap.
Tiskarna družbe sv. Mohora v Celovcu.

Herder-jeva založnica, Freiburg v Breisgavi.
B. Herder, Dunaj, I. Wollzeile 33.

Ravnokar je prišlo na svetlo in se more do-
biti v vsaki bukvarni:

Knecht, dr. Fr. J., ZGODBE SV. PISMA

za nižje razrede ljudskih šol. Poslovenil **Ivan
Skuhala**, dekan v Ljutomeru. S 47. podobami.
Z dovoljenjem knezo-škofijskega lavantinskega,
ljublanskega in krškega ordinarijata. **Drugi
natis.** 12°. (IV. in 95 str.) Knjiga velja 20 kr.,
vezana v polprtu 26 kr. avstr. velj.

(Druga izdaja slovenske prestave po Knecht:
„Kurze Biblische Geschichte.“

Vinko Čamernik,

kamnosek v Ljubljani, parne ulice št. 9,

(podružnica tik mesarskega mosta),

priporoča se prečastiti duhovščini za vsakovrstno
cerkveno umetno kamnoseško delo, slavno občinstvo
pa opozarja na svojo bogato zalogo prav lično
izdelanih nagrobnih spomenikov. Tudi p. n. stav-
benim podzvetnikom priporoča se za vsaktero stav-
binsko delo. Vsako naročilo se natančno, solidno
in ceno izvrši.

Natorna vina,

rudeča in bela,

v sodih nad 56 litrov prodaja po 14, 16,
18, 20, 22, 24, 26 kr. liter trgovec

Amand Prosen,

v kosarnskih ulicah št. 24 v Celovcu.

Ob enem priporoča svojo zalogo
tržaškega blaga, in tudi mast, moko itd.

Kramarji, branjevci in sploh taki, ki
blago naprej prodajajo, dobijo vse ceneje.

➔ Ceniki pošiljajo se zastoj. ➔

➔ Prav dober kup se dobi:

pšenična moka
ržena moka
hejdova moka
turšična moka
riž
olusčen ječmen
suhi črešpeljni

svinjska mast
špoh
maslo
suho meso
svinjska bedra
klobase
droži

pri

RUPERT SARIA,

zaloga moke iz parnega mlina v Raabu,

➔ v Celovcu, Burggasse št. 1. ➔